

Savremene tehnologije kreiraju poslovne prilike

ProDe laboratorija osnovana je u okviru projekta 'Laboratorija za dizajn proizvoda', koji finansiraju Svjetska banka i Ministarstvo nauke u Vladi Crne Gore kroz INVO projekat. Pristup savremenim tehnologijama sve više diktira i mogućnost poslovnih subjekata da iskoriste ili kreiraju nove poslovne prilike, zahvaljujući čemu laboratorije za dizajn proizvoda na Univerzitetu Donja Gorica otvaraju vrata kompanijama.

Tehnologija 3D sve više predstavlja neophodan uslov za razvoj i dizajn proizvoda u velikom broju društvenih, ekonomskih i tehničkih sfera. Značaj 3D printanja je u tome, da razvoj proizvoda čini dostupnijim, fleksibilnijim i omogućava individualni pristup. 3D printanje se koristi za brzu izradu prototipova i proizvoda koje je teško ili nemoguće proizvesti drugim tehnologijama. Uloga 3D printanja ima sve veći značaj u maloserijskoj proizvodnji, kao što je proizvodnja specijalizovane opreme, inovativnih suvenira, maketa, ambalaže, medicinskih pomagala, namještaja i zamjenskih dijelova.

U 3D printanju formiranju se slojevi materijala pod kontrolom kompjutera za kreiranje objekta, a ova tehnologija se sve više doživljava kao industrijski robot. Korišćenje ove tehnologije, naročito u boji, daje inženjerima razvoja i dizajnerima mogućnost uvida u tok postupka dizajniranja, mogućnost isticanja različitih parametara, mogućnost lakog i brzog uočavanja grešaka, a zahvaljujući tome i šansu da prave ispravke i ispravljanja. Laboratorija u Crnoj Gori koja posjeduje ovu tehnologiju je ProDe. "ProDe laboratorija osnovana je u okviru projekta 'Laboratorija za dizajn proizvoda, uključujući discipline kao što su grafički, modni i dizajn enterijera, koji finansiraju Svjetska banka i Ministarstvo nauke u Vladi Crne Gore kroz projekat INVO 'Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost' Laboratorija kroz info dan koji organizuje daje priliku crnogorskom društvu, ali i kompanijama da se upoznaju sa Laboratorijom i sa najnovijim 3D tehnologijama koje se koriste u okviru nje", pojasnili su učesnici u projektu.

Laboratorija za dizajn proizvoda ProDe, smještena je na UDG i predstavlja akademski i profesionalni centar za razvoj novih proizvoda i usluga. Laboratorija je opremljena najsavremenijom opremom u regionu i u okviru nje nalaze se 3D Printer, 3D Scanner, Shimadzu EZ Tester Table top testing machine, kao i Wide Printer i Wide Station, kao i manji 3d RapRep. Laboratorijom upravlja Fakultet za politehniku u saradnji sa nacionalnim i međunarodnim partnerima. A.N.R.

Autor: Ana Nives Radović

Ključne riječi: laboratorija, savremena tehnologija, poslovna prilika, 3D printanje, projekat, nauka,

Institucije u svojstvu subjekta:

Univerzitet Donja Gorica UDG, Svjetska banka SB, Ministarstvo nauke, Vlada Crne Gore

Teme:

Društvo □ Vlada, Nauka

Ekonomija i privreda

PRODE: LABORATORIJA DIZAJN PROIZVODA NA UDG SAVREMENE TEHNOLOGIJE KREIRAJU POSLOVNE PRILIKE

ProDe laboratorija osnovana je u okviru projekta 'Laboratorija za dizajn proizvoda', koji finansiraju Svjetska banka i Ministarstvo nauke u Vladi Crne Gore kroz INVO projekat.

Pristup savremenim tehnologijama sve više diktira i mogućnost poslovnih subjekata da iskoriste ili kreiraju nove poslovne prilike, zahvaljujući čemu laboratorije za dizajn proizvoda na Univerzitetu Donja Gorica otvaraju vrata kompanijama.

Tehnologija 3D sve više predstavlja neophodan uslov za razvoj i dizajn proizvoda u velikom broju društvenih, ekonomskih i tehničkih sfera. Značaj 3D printanja je u tome, da razvoj proizvoda čini dostupnijim, fleksibilnijim i omogućava individualni pristup. 3D printanje se

koristi za brzu izradu prototipova i proizvoda koje je teško ili nemoguće proizvesti drugim tehnologijama. Uloga 3D printanja ima sve veći značaj u maloserijskoj proizvodnji, kao što je proizvodnja specijalizovane opreme, inovativnih suvenira, maketa, ambalaže, medicinskih pomagala, namještaja i zamjenjivih dijelova.

U 3D printanju formiranje se slojevi materijala pod kontrolom kompjutera za kreiranje objekta, a ova tehnologija se sve više doživljava kao industrijski robot. Korišćenje ove tehnologije, naročito u

PRIMJENA 3D TEHNOLOGIJE

- U Kini je proizveden automobil u 3D printeru. Kineska kompanija "Sanya Industrial Innovation Design Center" napravila je u 3D printeru automobil na električni pogon.
- Isprintana prva 3D zgrada u Kini.
- Predstavljen prvi 3D printer koji printa hranu.
- Protezi isprintani 3D printerom mijenjaju život djece i odraslih.
- Kompanija iz istočne Kine "isprintala" je samo u jednom danu 10 kuća u punoj veličini.
- Hirurg je zamijenio pršljen 3D modelom i spasio život pacijentu.

boji, daje inženjerima razvoja i dizajnerima mogućnost uvida u tok postupka dizajniranja, mogućnost isticanja različitih parametara, mogućnost lakog i brzog uočavanja grešaka, a zahvaljujući tome i šansu da prave ispravke i ispravljanja. Laboratorija u Crnoj Gori koja posjeduje ovu tehnologiju he ProDe.

"ProDe laboratorija osnovana je u okviru projekta 'Laboratorija za dizajn proizvoda', uključujući discipline kao što su grafički, modni i dizajn enterijera, koji finansiraju Svjetska banka i Ministarstvo nauke u Vladi Crne Gore kroz projekat INVO - 'Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost'. Laboratorija kroz info dan koji organizuje daje priliku crnogorskom društvu, ali i kompanijama da se upoznaju sa Laboratorijom i sa najnovijim 3D tehnologijama koje se koriste u okviru nje", pojasnili su učesnici u projektu.

Laboratorija za dizajn proizvoda - ProDe, smještena je na UDG i predstavlja akademski i profesionalni cen-

tar za razvoj novih proizvoda i usluga. Laboratorija je opremljena najsavremenijom opremom u regionu i u okviru nje nalaze se 3D Printer, 3D Scanner, Shimadzu - EZ Tester - Table top testing

machine, kao i Wide Printer i Wide Station, kao i manji 3d RapRep. Laboratorijom upravlja Fakultet za politehniku u saradnji sa nacionalnim i međunarodnim partnerima.
A.N.R.

OBRAZAC 10

Na osnovu člana 62, stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 42/11 i 57/14) naručilac **Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora**, Put Prvororaca br.184

OBAVJEŠTENJE O PONOVLJENOM POSTUPKU JAVNE NABAVKE

Potrošni materijal ukupne procijenjene vrijednosti sa PDV-om 10000.00 €. Tenderska dokumentacija broj **B4/842/16** objavljena je na Portalu javnih nabavki, na adresi www.ujn.gov.me dana 13.05.2016. godine. Lice za davanje informacija Rajman Slavica, telefon 0038269597366, e-mail rslavicar@gmail.com.